

VA-strategi för Örnsköldsviks kommun

(utgör del av Örnsköldsviks kommuns
VA-plan)

Antagen av kommunstyrelsen

Antagen av: Kommunstyrelsen 2017-10-03, § 171	Dokumentnamn: VA-strategi för Örnsköldsviks kommun	Ärendebeteckning: Kst/2015:649
Dokumentägare: Kommundirektör	Dokumentansvarig: Tillväxtchef	Publiceras: www.ornskoldsvik.se www.miva.se
Ersätter dokument: Finns inget befintligt dokument.	Revideras: 1 gång/mandatperiod	Utvärderas: Inför revidering
Relaterade dokument: VA-policy för Örnsköldsviks kommun (del av VA-planen), VA-översikt VA-riktlinjer för Örnsköldsviks kommun (del av VA-planen) Dagvattenpolicy och Dagvattenstrategi för Örnsköldsviks kommun		
Målgrupp: Kommunkoncernen		

1. Inledning

Denna VA-strategi är en del av kommunens VA-planering. Där ingår även bland annat en dagvattenpolicy och en dagvattenstrategi för kommunen.

VA-strategin definierar strategiska vägval för VA-försörjningen i Örnsköldsviks kommun. Dokumentet utgör bilaga till VA-policyn och är liksom VA-policyn beslutad i Kommunstyrelsen.

2. Strategiska vägval - inriktningsbeslut för fortsatt VA-planering

Med utgångspunkt från beslutade ställningstaganden i VA-policyn har strategiska vägval gällande allmän och enskild VA-försörjning definierats. Policyn anger och ringar in vilka övergripande frågor kommunen behöver arbeta vidare med och de strategiska vägvalen anger vägen för att nå dit. De strategiska vägvalen utgör viktiga inriktningsbeslut i det vidare arbetet med framtagande av en kommunal VA-plan.

2.1 Fysisk planering

- En långsiktigt hållbar VA-försörjning med hänsyn till hälsa och miljö säkerställs vid detaljplanering och bebyggelseutveckling genom tydliga bedömningsgrunder för val av VA-lösning.
- Förutsättningar kring VA-frågan beaktas tidigt i den fysiska planeringen.
- Övergripande hållbarhetsperspektiv inklusive klimatanpassning beaktas vid varje omvandling, nyexploatering och förtätning.
- Långsiktigt hållbar dagvattenhantering eftersträvas i enlighet med framtagen dagvattenpolicy och dagvattenstrategi för Örnsköldsviks kommun.

2.2 VA-försörjning inom verksamhetsområde för allmänna vattentjänster

2.2.1 Övergripande

- Förnyelse- och utvecklingsplaner för den allmänna VA-anläggningen tar hänsyn till inriktning i översiktsplanering och detaljplanering (bebyggelseutveckling).
- VA-ledningsnät och anläggningar ska underhållas och skötas så att negativ påverkan på miljön och människors hälsa minimeras.
- Vattentäkter, VA-anläggningar och römnät säkras mot översvänningsrisker och kvalitetspåverkan till följd av klimatförändringar.
- Verksamhetsområde för allmänna vattentjänster ska vara fastställda och aktuella.

2.2.2 Dricksvatten

- Samtliga dricksvattentäkter för allmän dricksvattenförsörjning säkras med skyddsområde och skyddsföreskrifter.
- Vattenanläggningar ska skyddas mot yttre hot och sabotage.
- Alla vattenverk ska ha tillräcklig beredning och mikrobiologiska säkerhetsbarriärer för att säkerställa leverans av dricksvatten av god kvalitet.
- God dricksvattenkvalitet, reservvatten, redundans och effektivt resursanvändande ska säkerställas genom långsiktig planering för underhåll, förnyelse och utveckling.
- Svinnet av dricksvatten i distributionssystemet ska minskas så långt det är tekniskt rimligt och ekonomiskt försvarbart.

2.2.3 Spillvatten

- Energieffektivisering och resurshushållning eftersträvas genom bland annat minimerad kemikalieanvändning och minskning av energiförbrukning.
- Mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverken ska minskas så långt det är tekniskt rimligt och ekonomiskt försvarbart.
- Kretsloppsanpassning möjliggörs genom uppströmsarbete för att minska oönskade ämnen i slam och vatten.
- Återföring av näringsämnen från avloppsslam till kretsloppet ska eftersträvas.
- En slamstrategi tas fram med målsättning att skapa långsiktig avsättning för restprodukter från reningsverk och enskilda- och avloppsanläggningar.

2.2.4 Dagvatten

- Långsiktigt hållbar dagvattenhantering eftersträvas i enlighet med framtagna dagvattenpolicy och dagvattenstrategi för Örnsköldsviks kommun.

2.3 VA-försörjning utanför verksamhetsområde för allmänna vattentjänster

2.3.1 Tillsyn av enskilda avlopp och vattentäkter

- Örnsköldsviks kommun bedriver tillsyn och ställer krav på åtgärder enligt en långsiktig tillsynsplan – tillsyn prioriteras i första hand till områden där risk för miljö och hälsoproblem är störst.
- Havs- och vattenmyndighetens rekommenderade åtgärdstakt för enskilda avlopp eftersträvas och är vägledande för resursplanering, inventering och krav på åtgärder.
- Örnsköldsviks kommun ska öka sin kunskap kring antalet enskilda dricksvattenbrunnar, dess lokalisering, kvalitet och kapacitet.

2.3.2 Prövning av enskilda avlopp

- Vattenförekomster prioriteras avseende närsaltbelastning från avlopp, i synnerhet där miljökvalitetsnormer riskerar att ej uppnås med avseende på ekologisk status.

- Fastigheter i nära anslutning till befintligt eller planerat verksamhetsområde för VA, kan anses tillhöra det större sammanhanget. I förekommande fall ska prövning av VA-lösning även beakta den tekniska och ekonomiska möjligheten att ansluta till den allmänna anläggningen i samråd med Miva.

2.3.3 Tekniska lösningar för enskilt och samfällt VA (utanför verksamhetsområdet)

- I områden där vatten- och avloppsförsörjning behöver ordnas gemensamt för flera fastigheter och enligt utbyggnadsplanen för allmän VA-försörjning inte kommer byggas ut förordas gemensamhetsanläggningar (GA).
- Långsiktig funktion av större gemensamma VA-anläggningar säkerställs genom krav på att egenkontrollprogram och skötselinstruktioner ska finnas och följas.
- Kommunen tar ett helhetsgrepp på VA-försörjning på öarna i skärgården där riktlinjer och ansvarsfördelning tydliggörs, anpassat utifrån hållbarhetsaspekter.

2.4 Utbyggnad av allmän VA-försörjning

Allmän VA-försörjning ska byggas ut i områden som omfattas av §6 i Lagen om allmänna vattentjänster. Områden utreds och listas i prioriteringsordning så att en kontrollerad utbyggnadstakt kan hållas.

2.4.1 Bedömningsmodell för VA-utbyggnad (utökning av verksamhetsområde)

Samlad bebyggelse bedöms utifrån kriterierna:

- Fastigheter i grupp om minst 20 fastigheter.
- Bostadstäthet mellan fastigheterna mindre än 50 meter.
- Andel bostäder med permanentboenden i området.

Behov ur hälso- och miljösynpunkt att förbättra vatten- och avloppssituationen bedöms utifrån:

- Recipientstatus (ekologisk status och övergödningsproblem).
- Närhet till känslig recipient.
- Närhet till skyddsområde för dricksvattentäkt.
- Närhet till friluftsbadplats.
- Bebyggelsestorlek och nyttjandegrad.
- Status på enskilda avloppsanläggningar.
- Dricksvattenkvalitet i enskilda vattenbrunnar.

Möjlighet att lösa behoven med allmän VA-anläggning bedöms utifrån:

- Kapacitet på befintlig allmän VA-anläggning.
- Närhet till allmän VA-anläggning.
- Utbyggnadskostnad i området.
- Samordningsmöjlighet med andra VA-projekt

Bebyggelseutveckling

- Utpekade områden för bebyggelse enligt ÖP och FÖP.
- Detaljplaner och bygglovsaktiviteter

2.4.2 Finansiering och taxa

- VA-utbyggnad finansieras i första hand via anläggningsavgifter till VA-huvudmannen (Miva) enligt beslutad VA-taxa Örnsköldsviks kommun. Anläggningsavgiftens storlek anpassas efter långsiktig utbyggnadskostnad.
- Särtaxa för finansiering av utbyggnad av allmän VA-anläggning ska kunna tillämpas vid synnerliga skäl utifrån platsgivna förutsättningar som ger beaktansvärda skillnader i utbyggnadskostnad, dock endast i undantagsfall.
- Tillsyn av större gemensamma vatten- och avloppsanläggningar finansieras genom årliga tillsynsavgifter.

2.5 I väntan på VA-utbyggnad

- För bebyggelseområden utanför verksamhetsområdet där anslutning till allmän VA-försörjning inte kommer kunna ske inom snar framtid, förordas gemensamhetsanläggningar.
- Vid projektering och byggnation av samfälliga VA-ledningsnät och VA-anläggningar ställs krav på utformning enligt Mivas material- och utförandestandard liksom krav på dokumenterade rutiner för skötsel och underhåll.
- Övergångslösningar där VA-huvudmannen (Miva) ansvarar för driften av enskilda avloppsanläggningar i väntan på VA-utbyggnad ska kunna prövas och genomföras i fall där verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster är beslutat och utbyggnad planeras inom snar framtid.

2.6 Samarbete och kommunikation

- Uppdaterad information avseende riktlinjer, lagkrav, tillsynsplan och kommunala beslut som gäller enskilt VA finns alltid tillgänglig och samlad via kommunens hemsida.
- Information gällande frågor som berör VA ska vara lättillgänglig för medborgare och verksamhetsutövare.
- Berörda delar i kommunens organisation ska utveckla samarbete i frågor som rör VA-försörjningen.
- Aktivt uppströmsarbete ska motverka och minska utsläpp av oönskade ämnen från verksamhetsutövare och privata hushåll i spill- och dagvattensystemet.